

Raadsvoorstel
Openbare Raadsvergadering

Datum 18 november 2025

Agendapunt

Onderwerp Verordening Jeugdhulp Leudal 2026
Portefeuillehouder(s) drs. H. van Helden MBA

1. Onderwerp

Verordening Jeugdhulp Leudal 2026.

2. Inleiding

Aanleiding

Vanwege nieuwe jurisprudentie en beleidsontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau, ligt er een nieuwe Verordening Jeugdhulp gemeente Leudal 2026 (bijlage 1) (hierna: verordening) voor. De verordening Jeugdhulp gemeente Leudal 2020 (bijlage 2) is gedateerd, omdat er meerdere ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die actualisatie noodzakelijk maken. De wijzigingen zijn omvangrijk waardoor het wenselijk is de oude verordening in te trekking en een nieuwe verordening vast te stellen.

Deze ontwikkelingen zijn:

- de aanhoudende stijging van de jeugdhulpkosten en daarmee gepaard gaande financiële druk op de gemeenten;
- de invoering van de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 waarin onder meer afspraken zijn gemaakt over het beperken van de jeugdhulpplicht en het verduidelijken van begrippen als 'eigen kracht' en 'gebruikelijke zorg';
- recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) die gemeenten verplicht hun verordeningen juridisch beter te onderbouwen;
- de noodzaak tot versterkt toezicht en handhaving vanwege zorgen over de kwaliteit en integriteit in de jeugdhulp;
- wijzigingen Persoonsgebonden budget (hierna: PGB): bepalingen die de eisen voor de budgethouder verduidelijken.

Beoogd effect

Het doel is de uitvoering van de Jeugdwet te verbeteren. Daarnaast wordt ingezet op beter toezicht en het nemen van aanvullende maatregelen om misbruik van zorg te voorkomen.

Proces tot nu toe

1 juli 2025	Het college van B&W heeft de conceptverordening gepubliceerd ter advisering en brede inspraak.
1 juli 2025 t/m 12 augustus 2025	Inspraakperiode
28 juli 2025	Positief advies ontvangen van het Ouderpanel Midden-Limburg West m.b.t. de inhoud van de conceptverordening

29 augustus 2025	Positief advies ontvangen dan de Adviesraad Sociaal Domein Leudal m.b.t. de inhoud van de conceptverordening (bijlage 3).
2 september 2025	Positief advies ontvangen van de Jongerenraad Leudal m.b.t. de inhoud van de conceptverordening.

3. Voorstel aan de Raad

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De Verordening Jeugdhulp 2026 vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Jeugdhulp 2020, conform bijgevoegd concept raadsbesluit.

4. Argumenten

1.1 De voorliggende verordening is geen wijziging van de bestaande verordening uit 2020, maar betreft een volledige herziening

De voorliggende verordening is geen wijziging van de bestaande verordening Jeugdhulp Leudal 2020, maar betreft een integrale herziening. Er is dan ook geen was-wordt-overzicht opgesteld, omdat de structuur, inhoud en terminologie zodanig zijn aangepast dat een artikelsgewijze vergelijking met de vorige verordening niet zinvol is. De nieuwe verordening kent een andere opbouw (er is onder andere een hoofdstukstructuur ingevoerd) en hanteert terminologie die aansluit bij de actuele Jeugdwet, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Hervormingsagenda Jeugd en de recente modelverordening van de VNG.

De belangrijkste wijzigingen betreffen het verduidelijken en aanscherpen van bepalingen over rechtmatigheid, doelmatigheid en de uitvoerbaarheid van de jeugdhulp. Daarnaast worden de voorwaarden voor de kwaliteit van hulp vanuit het PGB aangescherpt, evenals maatregelen ter voorkoming van belangenverstrengeling.

De belangrijkste vernieuwingen die voorgesteld worden zijn:

Eigen mogelijkheden en gebruikelijke zorg: Nieuw is dat geen individuele voorziening wordt verstrekt indien uit het onderzoek blijkt dat de jeugdige of diens ouders zelf voldoende mogelijkheden hebben om in de hulpvraag te voorzien. Deze afwijzingsgrond is gebaseerd op rechtspraak van de CRvB¹ en sluit aan bij artikel 2.3 Jeugdwet (Jw), waarin de eigen verantwoordelijkheid van ouders centraal staat. Daarnaast bepalen artikel 3.7 en 3.10 dat geen voorziening wordt verstrekt wanneer de problematiek past bij de normale ontwikkelingsbehoeften van het kind en geen sprake is van een onderliggende stoornis of beperking. Deze bepaling anticipeert op de voorgenomen wetswijziging vanuit de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028, waarin is beoogd de doelgroep van de Jeugdwet te beperken tot jeugdigen met complexe problematiek. Voor een rechtmatige toepassing moet het college – conform artikel 3.5 – gestructureerd toetsen: eerst de inzet van eigen kracht, vervolgens algemene voorzieningen en pas daarna individuele hulp.²

¹ ECLI:NL:CRVB:2020:1749.

² ECLI:NL:CRVB:2017:1477.

Kwaliteitseisen gemeentelijke toegang en jeugdhulp: artikel 3.13 is nieuw toegevoegd en hiermee worden kwaliteitseisen gesteld aan de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp. Onderzoek moet worden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van een geregistreerde professional met passende deskundigheid. Bij complexe hulpvragen gelden aanvullende eisen, zoals het gebruik van gevalideerde instrumenten en inzet van academisch opgeleide professionals. Het artikel bepaalt ook dat jeugdigen worden gehoord: vanaf 12 jaar verplicht, onder de 12 jaar tenzij dit niet mogelijk is of in strijd met het belang van de jeugdige. Besluitvorming mag niet worden overgedragen aan aanbieders en moet voldoen aan geldende richtlijnen van jeugdhulp.

Afstemming met andere voorzieningen: Hoofdstuk 4 is nieuw toegevoegd. Dit artikel beschrijft op welke wijze het college zorg draagt voor een zorgvuldige afstemming tussen jeugdhulp en aanpalende voorzieningen zoals gezondheidszorg, langdurige zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan de continuïteit van ondersteuning rondom de 18e verjaardag van de jeugdige, met als doel te voorkomen dat jongeren door veranderende wettelijke kaders tussen wal en schip raken.

Niet gecontracteerde aanbod: Jeugdhulp via niet-gecontracteerde aanbieders wordt niet vergoed, tenzij aan PGB voorwaarden is voldaan én de gemeente geen passend gecontracteerd aanbod heeft. Hiermee wordt ongewenste instroom buiten het gemeentelijk kader voorkomen.

Identificatie: het nieuwe artikel 3.4 borgt dat het college de identiteit van de jeugdige, diens ouder of wettelijk vertegenwoordiger op grond van de Jeugdwet vaststelt aan de hand van een identiteitsdocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Deze verplichting volgt uit de Regeling Jeugdwet artikel 2.3 en op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel uit de Algemene wet Bestuursrecht (hierna: Awb). Deze bepaling draagt bij aan een zorgvuldige en rechtmatige besluitvorming over het verlenen van Wmo of jeugdhulp.

Bewezen effectieve interventies: In artikel 3.7 lid 3 is bepaald dat het college jeugdhulp uitsluitend toekent als de in te zetten voorziening naar verwachting doeltreffend is. Waar mogelijk wordt gekozen voor een bewezen effectieve interventie. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt van verantwoorde hulp op basis van effectiviteit, zoals verankerd in de Jeugdwet en nader uitgewerkt in de Hervormingsagenda 2023-2028.

PGB-regeling: Er is bepaald dat een PGB niet wordt verstrekt bij een aanzienlijke kans op belangenverstrengeling, zoals wanneer de budgetbeheerder niet onafhankelijk, nabij of voldoende gekwalificeerd is.³ Aanvullend gelden kwaliteitseisen voor uitvoerders: een actuele VOG (behalve voor ouders), deskundigheid en een onderbouwd zorgplan. In artikel 5.2, tweede lid, is vastgelegd dat een PGB kan worden geweigerd bij twijfel aan de integriteit van de zorgverlener. Deze bepaling sluit aan bij artikel 8.1.1 Jw (Bibob en SVB-toetsing). Artikel 5.1, vierde lid, bevat bovendien een limitatieve lijst van uitgesloten kosten, ter voorkoming van oneigenlijk gebruik.

Toezicht en handhaving: Hoofdstuk 7, omtrent toezicht en handhaving, is nieuw in de verordening. Artikel 7.3 bevat nieuwe maatregelen waarmee het college misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van voorzieningen op grond van de Jeugdwet actief kan voorkomen en bestrijden — onder andere via controles, samenwerking met toezichthoudende instanties en het stellen van eisen aan pgb-aanbieders.

³ ECLI:NL:CRVB:2024:1491

1.2 Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AMvB) reële prijzen Jeugdwet van kracht

De inwerkingtreding van de AMvB reële prijzen Jeugdwet per 1 juli 2024 benadrukt het belang van een juridisch goed verankerd kader voor de bekostiging van jeugdhulp. De verordening bevat daartoe expliciete bepalingen over de verhouding tussen prijs en kwaliteit, en sluit daarmee inhoudelijk aan op de eisen die voortvloeien uit de AMvB.

Omdat de AMvB een directe wijziging van de verordening vereist, versterkt de verordening de juridische onderbouwing van het gemeentelijke inkoopbeleid en draagt zij bij aan een rechtmatige uitvoering van deze landelijke norm.

1.3 Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen

De verordening sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Deze beleidskoersen zijn gericht op het structureel verbeteren en financieel houdbaar maken van het jeugdstelsel. Daarnaast wordt aangesloten bij de beweging om jeugdhulp nadrukkelijk te richten op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties, zodat ondersteuning beschikbaar blijft waar die het hardst nodig is. De verordening biedt hiervoor ruimte aan:

- het normaliseren van opvoeden én
- het anders organiseren van jeugdhulp (betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en hulpverleners draagt bij aan eenvoud, effectiviteit en maatwerk).

Hervormingsagenda Jeugd

De verordening biedt uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd door de inzet van specialistische hulp te begrenzen tot situaties waarin lichtere ondersteuning onvoldoende is. Ook wordt de sociale basis versterkt, zodat meer hulp beschikbaar is in de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen. Daarnaast wordt het normaliseren van opvoeden en opgroeien bevorderd: alleen wanneer echt nodig wordt specialistische hulp ingezet. De toegang tot jeugdhulp is in de verordening zorgvuldig en transparant geregeld. Hiermee draagt zij bij aan een uitvoerbaar, doelmatig en financieel houdbaar jeugdstelsel.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

De verordening ondersteunt het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming door gezinsgerichte hulp centraal te stellen, samenhang in de ondersteuning te bevorderen en de route naar passende hulp te vereenvoudigen. Ook is in de verordening ruimte voor het anders organiseren van jeugdhulp, waarbij wordt ingezet op betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en het bredere zorg- en veiligheidsnetwerk. Daarmee sluit de verordening aan bij de beweging naar integrale, rechtvaardige en mensgerichte jeugdhulp.

1.4 Aanpassing van de kwaliteitseisen pgb n.a.v. gerechtelijke uitspraken.

Mede door een recente uitspraak⁴ van CRvB, wordt artikel 5.5 over PGB toegevoegd. Daarnaast zijn er artikelen toegevoegd over de voorwaarden waaraan de geboden hulp moet voldoen. Bovendien wordt PGB niet verstrekt als er een kans is op belangenverstrengeling. Tot slot worden de verschillende PGB categorieën samengevoegd.

⁴ ECLI:NL:CRVB:2024:2376

1.5 De Adviesraad Sociaal Domein Leudal, de Jongerenraad Leudal en het Ouderpanel Midden-Limburg West zijn meegenomen in het proces.

In de gemeentelijke Inspraakverordening juncto artikel 150 Gemeentewet is geregeld op welke wijze alle ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van (wijziging van) gemeentelijk beleid worden betrokken. In principe is dat de uitgebreide inspraakprocedure uit afd. 3.4 Awb, tenzij door het verantwoordelijk bestuursorgaan een afwijkende procedure wordt vastgesteld. Van deze laatste mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

De inspraakprocedure is gestart op 1 juli 2025 door middel van een publicatie en ter inzage legging. Tijdens de inspraakperiode zijn geen inspraakreacties vanuit inwoners ontvangen.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 29 augustus 2025 positief geadviseerd over de inhoud van de verordening. Het ouderpanel is op 28 juli geïnformeerd en meegenomen in de wijzigingen ten opzichte van de huidige verordening. Op 2 september 2025 is de verordening met de jongerenraad besproken, waarna een positief advies werd gegeven.

De adviezen van de adviesorganen zijn verwerkt in de inspraakmatrix waarin de adviezen en de bijbehorende reacties zijn weergegeven (bijlage 4). De adviezen hebben enkel geleid tot redactionele wijzigingen aan de verordening. Daar waar het kan worden de adviezen wel meegenomen in de nadere regels die, nadat u de verordening heeft vastgesteld, aan het college van B&W worden voorgelegd ter vaststelling.

1.6 Uniforme uitvoering en regionale afstemming

Met het oog op een uniforme uitvoering door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat de toegangstaken op het gebied van jeugdhulp uitvoert voor de zeven gemeenten in Midden-Limburg, is de voorliggende verordening regionaal afgestemd. De betrokken gemeenten hebben hierover gezamenlijk overleg gevoerd, waarbij is besloten om de wijzigingen gelijkluidend voor te stellen. Dit draagt bij aan eenduidigheid in de uitvoering.

5. Risico's

1.1 Interpretatie en uitvoerbaarheid: noodzaak tot afstemming in de uitvoering.

Begrippen zoals *eigen kracht* en *gebruikelijke hulp* blijven afhankelijk van individuele casussen en professionele inschattingen. Dit kan leiden tot interpretatieverschillen in de praktijk, zowel tussen de uitvoering en beleid als richting de inwoners. Om deze interpretatieverschillen in de praktijk te beperken, wordt het kader (*Normale ontwikkeling en opvoedingsuitdagingen per leeftijdsgroep*) van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) gebruikt. Dit kader is te vinden in de bijlage van de verordening en biedt een duidelijke beschrijving van *eigen kracht* en de uitdagingen in opvoeden en opgroeien, wat bijdraagt aan een gedeeld begrippenkader tussen beleid en uitvoering en onze inwoners. Daarmee wordt recht gedaan aan rechtsgelijkheid en transparantie in de toekenning van jeugdhulp.

6. Juridische context

De huidige verordening Jeugdhulp Leudal dateert van 2020 en de afgelopen jaren zijn er ontwikkelingen geweest die vragen om een nieuwe verordening. De wijzigingen zijn omvangrijk waardoor voorgesteld wordt om de oude verordening in te laten trekken en een nieuwe verordening te laten vaststellen door uw raad.

Op basis van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Leudal dient alvorens de Verordening wordt vastgesteld advies te worden ingewonnen bij de Adviesraad. Na positief advies kan de Verordening worden vastgesteld.

Bevoegdheid

Uw raad is bevoegd tot het vaststellen en intrekken van de verordening op grond van artikel 147 van de Gemeentewet.

Aanpassing beleidsregels

Verder zullen, na vaststelling van de Verordening Jeugdhulp Leudal 2026, tevens de 'Nadere regels jeugdhulp gemeente Leudal 2023' moeten worden aangepast.

7. Financiële toelichting

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.

In de verordening is nauwkeurig uitgewerkt wanneer ouders of het sociale netwerk zelf verantwoordelijk zijn. Dit voorkomt dat jeugdhulp onterecht wordt ingezet als 'vangnet', en sluit aan bij het landelijke streven om hulp te reserveren voor gezinnen in kwetsbare situaties. Deze beperking aan de toegang heeft mogelijk kostenbeheersing tot gevolg. De veranderingen in de PGB bepalingen hebben ook geen financiële consequenties, omdat de tarieven van de categorieën die samengevoegd worden al gelijk waren.

8. Communicatie

De verordening wordt gepubliceerd op www.wetten.overheid.nl.

9. Vervolg

De verordening treedt in werking op 1 januari 2026. In de tussenliggende periode stelt het college nadere regels vast. Bij het opstellen daarvan wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de uitvoerbaarheid en de concrete gevolgen voor werkprocessen, zodat de wijzigingen in de verordening goed en praktisch kunnen worden doorvertaald naar de uitvoering.

10. Bijlagen

Bijlage(n)

Besluitvorming

1. Verordening Jeugdhulp Leudal 2026
2. Concept raadsbesluit Verordening Jeugdhulp Leudal 2026

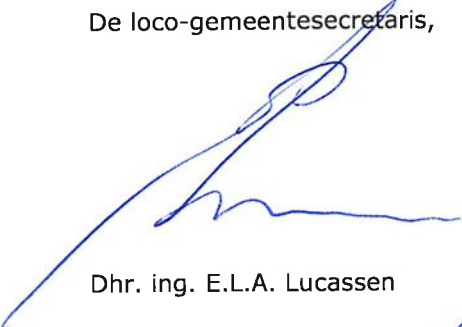
Informatief

3. Verordening Jeugdhulp 2020
4. Advies Adviesraad Sociaal Domein Leudal
5. Inspraakmatrix Verordening Jeugdhulp Leudal 2026

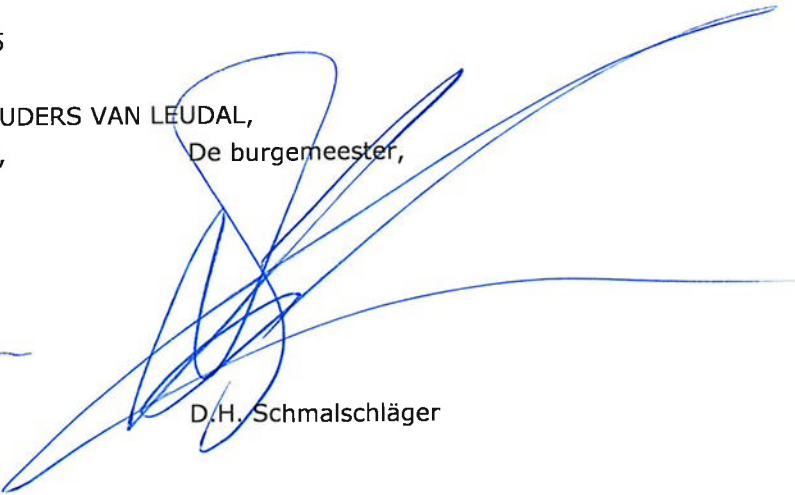
Heythuysen, 7 oktober 2025

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De loco-gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Dhr. ing. E.L.A. Lucassen

D.H. Schmalschläger